Biskupství ostravsko-opavské
KATECHETICKÉ A PEDAGOGICKÉ CENTRUM

UTIŠENÍ BOUŘE (Mt 8,23–27)

metodický materiál pro katechezi

Úvod pro vyučující a katechety

Milí katecheté, milé katechetky,
tento materiál přináší příklad, jak lze v rámci **katecheze s dětmi využít učebnici *Ptáme se a odpovídáme, hledáme a nacházíme*** v kompetenčně orientovaném pojetí podle ***Rámce pro náboženskou výchovu a katechezi s dětmi školního věku*** (dostupné z: https://nabozenstviakatecheze.cz).
Na základě biblického textu *Utišení bouře* (Mt 8,23–27) metodika inspiruje k tomu, jak lze učebnici určenou pro školní výuku využít také v prostředí farnosti – v kontextu společné víry, sdílení a modlitby.
Příklad, jak metodicky uchopit stejné téma pro náboženskou výchovu, naleznete v materiálu *Utišení bouře (Mt 8,23–27) – metodický materiál pro náboženskou výchovu*.

PLÁN PRO KATECHEZI (DĚTI 4.–5. TŘÍDA ZŠ)

Oblast *Rámce*

Kompetence k životu z víry v Krista

OVK 2D3 (závazný)

Dítě interpretuje biblické příběhy v návaznosti na Ježíšovo učení jako aktuální pro svůj život.

Dílčí cíl z *Rámce*:

Dítě převypráví vlastními slovy vybrané biblické příběhy, uvede je do souvislosti s Ježíšovým životem a vyjádří biblické poselství výtvarným, literárním, dramatickým nebo digitální způsobem (např. Mojžíš, povolání apoštolů, nasycení zástupů).

Cíle setkání

- Dítě vyjádří, jaké pocity a myšlenky v něm vyvolává příběh o Ježíši, který utišil bouři.
- Dítě sdílí, co mu pomáhá překonat strach.
- Dítě rozpoznává v životě křesťanského společenství gesta, slova, písně a symboly, které vyjadřují víru, že Ježíš je s námi i v bouřích života a přináší nám pokoj.
- Dítě společně s ostatními vyjádří důvěru v Ježíše pomocí gesta, písně nebo symbolu.

Cílová skupina

- děti 4.–5. třídy ZŠ

Časový rozsah

- 1 setkání v rozsahu 45–60 minut

Pomůcky

- Učebnice pro 4. třídu *Ptáme se a odpovídáme, hledáme a nalézáme*
- biblický text Mt 8,23–27
- psací potřeby
- případně mobil/počítač a reproduktor

METODICKÝ POSTUP

1. Úvod – ztišení a naladění (2 min)

Katecheta se obrátí k dětem, přivítá je a říká:

Dnes budeme přemýšlet o příběhu, kde se všichni báli – a přesto našli klid.

Pojďme se na chvíli ztišit. Zavři oči. Představ si moře. Slyšíš vlny? Fouká vítr. Cítíš, jak se loď houpá? Na té lodi jsi i ty. Ježíš je blízko…

Katecheta nechává ticho pro dětskou představivost. Pak pokračuje:

Na lodi jsi jako doma. Jsi rybář. Moře znáš, jsi na něm denně. Jenže teď už to trvá dlouhou. Vlny jsou vysoké a vítr silný. Začínáš být nejistý. Nevíš, jak to dneska dopadne.

2. Naslouchání biblickému textu (15 min)

Katecheta čte dětem pomalu a výrazně biblický text z učebnice pro 4. střídu, str. 49, úryvek Mt 8,23–27. Děti poslouchají stále se zavřenýma očima. Pak katecheta pozve děti, aby oči otevřely. Pokládá otevřené otázky:

- **Co jsi za zavřenýma očima viděl nebo cítil?**
- **Kdo se bál? Kdo byl klidný?**
- **Kde by ses v tom příběhu viděl ty – u kormidla nebo vedle Ježíše, nebo ještě jinde?**

Katecheta pozve děti ke společné četbě. Ještě jednou čtou z učebnice biblický text.

Katecheta položí následující otázky, nebo položí otázky z učebnice na s. 49.

- **Co tě v příběhu zaujalo?**
- **Co se dělo v srdcích učedníků, když Ježíš spal?**
- **Co se změnilo, když Ježíš promluvil?**
- **Co znamená, že „nastalo veliké ticho“? Je to jen v přírodě nebo i v lidech?**
- **Jak bys pohybem vyjádřil učedníka, který se na lodi bojí? A Ježíše, který přináší klid?**

3. Rozhovor a otázky k přemýšlení (15 min)

Katecheta pokračuje ve výkladu:

Matouš nám zachytil tuto událost, protože patří k tomu, co učedníci zažili s Ježíšem. Učedníci se báli. I my se někdy bojíme, zažíváme „bouři“ ve svém životě. Pojďme si říci, co nám v takových chvílích pomáhá.

Děti se rozdělí do malých skupinek (2–3 děti). Každé dítě ve skupince doplní větu: „Když mám strach, pomáhá mi…“ Následně naslouchá, když mluví ostatní ze skupinky.

Poté katecheta vede s dětmi společnou diskusi:

- **Co jsi od druhých slyšel?**
- **Co bylo pro tebe nové?**
- **Co by mohlo pomoci i tobě?**

Ve vyprávění evangelia jsme slyšeli, že ve svém strachu se učedníci obrátili na Ježíše. Ježíš vstal, pohrozil větrům i moři, a nastalo veliké ticho. Učedníci i lidé pak nad Ježíšem žasli.

Katecheta prohlubuje přemýšlení pomocí zvolených otázek:

- **Kdy jsi mluvil s Ježíšem uprostřed svého strachu nebo neklidu? Co se změnilo?**
- **Kdy jsi byl společně s dalšími křesťany, když prosili o Ježíšovu pomoc a záchranu? Jaké to pro tebe bylo?**

Víra v Ježíše není kouzlo, které bouři odstraní, ale důvěra, která nám dává odvahu zůstat i v bouři v pokoji. Když věříme v Ježíše, neznamená to, že se přestanou dít těžké věci. Znamená to, že v nich nejsme sami. Ježíš je uprostřed naší bouře a jeho pokoj se může šířit skrze nás i k druhým.

4. Tvořivá aktivita (10 min)

Příběh z evangelia a naše víra nás vedou k tomu, abychom ve chvílích strachu a „bouře“ nezůstávali sami, ale obrátili se s důvěrou na Ježíše. Můžeme to udělat každý sám za sebe. Jako křesťané to ale děláme také společně.

Zkusme najít gesta, slova, písně nebo symboly, kterými jako křesťané vyjadřujeme naší společnou důvěru v Ježíše.

Děti se rozdělí do malých skupinek (2–3 děti) a katecheta je nabídne, aby si vybraly a zpracovaly jednu z možností:

- **Gesto a slovo**: Vyberte jedno gesto z liturgie, přiřaďte k němu odpovídající slova a vysvětlete, jak vyjadřují důvěru v Ježíše (např. gesto roztažených rukou z úvodu liturgie a pozdrav kněze „Pán s vámi“ a odpověď lidu „I s tebou“; znamení kříže; pozdravení pokoje společně se slovy „Pokoj tobě“; držení se za ruce při modlitbě Otčenáš).
- **Píseň**: Zazpívejte svou oblíbenou křesťanskou píseň o důvěře nebo Ježíšově vítězství, nebo ji pusťte (např. s pomocí QR kódu v učebnici na str. 49).
- **Symbol:** Vyberte a nakreslete křesťanský symbol, který vyjadřuje důvěru v Ježíše (např. kotva, světlo, srdce, loďka).
- **Modlitba:** Vytvořte krátkou vlastní společnou modlitbu s prosbou a společně ji přečtěte.

Každá skupinka krátce představí výsledek své práce.

Katecheta propojí práce všech skupinek vyjádřením: **Toto všechno jsou naše znamení důvěry – znamení, že patříme k sobě i k Ježíši.**

Všechny děti se domluví na **společném gestu, písni nebo modlitbě**, kterými setkání zakončí.

5. Reflexe a zakončení (5 min)

Katecheta vybere jednu z otázek k reflexi s dětmi:

- **Co si pro sebe z dnešního setkání odnášíš?**
- **Kdo nebo co ti pomůže najít klid, až budeš v „bouři“ příště?**
- **Kde jsi dnes poznal, že Ježíš je blízko?**
- **Co se v tobě utišilo, když jsme se modlili nebo zpívali?**
- **Kdo je pro tebe „Ježíšem v bouři“ – kdo ti připomíná jeho klid?**
- **Co bys chtěl říct Ježíši, až příště budeš mít strach?**

Shrnutí pro katechetu

Tato katecheze vede děti k porozumění, že víra v Ježíše Krista není únikem před těžkostmi, ale vztahovou důvěrou, která nese člověka uprostřed nejistoty a strachu. Skrze příběh o utišení bouře dítě zakouší, že Ježíš je přítomen i tam, kde se lidsky cítíme ohroženi, a že se jeho pokoj může stát silou proměňující vnitřní chaos v klid a odvahu. Didakticky je katecheze vystavěna v souladu s vývojovou fází dětí 9–11 let – přechází od konkrétní zkušenosti (strach, nejistota) k symbolickému pochopení víry jako vztahu. Biblický text je zprostředkován prožitkově, imaginativně a vztahově, čímž dítě vstupuje do živého kontaktu se Slovem, které oslovuje jeho vlastní zkušenost.

Z teologicko-pedagogického hlediska katecheze naplňuje podstatné úkoly katechetické služby, jak je formuluje *Direktorium pro katechezi*: uvádí děti do naslouchání Božímu Slovu, do modlitby a do života ve společenství víry. Propojuje osobní prožitek se zkušeností společenství věřících v Krista, podporuje schopnost reflektovat Boží přítomnost v každodenních situacích a rozvíjí základní křesťanské postoje – důvěru, empatii a odpovědnost za druhé. Dítě se v ní učí, že víra roste sdílením: že jako učedníci na jedné lodi jsme povoláni k vzájemnému posilování, nesení naděje a budování společenství, které vnáší Kristův pokoj do světa.